

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

01 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Ursache Petru,
Judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda, Moraru Petru,
a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către inculpata Orman Ana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 07 aprilie 2015, în cauza penală privind-o pe

Orman Anna Dmitri, născută la 06 martie 1958, originară și domiciliată în r-nul Ceadâr - Lunga, sat. Baurci, str.Vinogradnaia, nr.51;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 21.08.2013 - 27.05.2014 (prima instanță);
2. 11.12.2014 - 07.04.2015 (instanța de apel);
3. 24.07.2015 – 01.12.2015 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 27 mai 2014, Orman Anna a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(l) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 1 an.

Conform art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită cet. Orman Anna s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 1 an.

Măsura procesuală de constrângere aplicată inculpatei Orman Anna, obligarea de a se prezenta la instanța de judecată, a fost menținută pînă la intrarea sentinței în vigoare.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilit că, inculpata Orman Anna în perioada 24 ianuarie 2012 – 04 februarie 2013, deținînd procesul-verbal falsificat al ședinței Consiliului CAP „Baurci-Agro” nr.01 din 23 ianuarie 2013, precum că Consiliul CAP „Baurci-Agro” a împuternicit-o să depună la Curtea de Apel

Comrat cerere de intentare a procesului de insolvabilitate a întreprinderii CAP „Baurci-Agro”, și folosind acest proces-verbal falsificat din 23 ianuarie 2013, l-a anexat la cererea privind intentarea procesului de insolvabilitate a CAP „Baurci-Agro”, în confirmarea dreptului său de a depune cererea respectivă în instanța de judecată.

Aceste acțiuni ale inculpatei Orman Anna au fost încadrate în baza art.361 alin.(1) Cod penal, conform indicilor *„deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi.”*

Instanța de fond, din considerente că prin probe nu se confirmă, a exclus indicele calificativ *„confeccionarea documentelor oficiale false”*, care de rînd cu *„deținerea și folosirea documentelor oficiale false”* i-au fost imputate prin actul de învinuire (rechizitoriu) inculpatei Orman Anna de către procuror.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către inculpata Orman Anna, prin care a solicitat casarea sentinței menționate, și pronunțarea unei sentințe de achitare.

În motivarea cererii de apel inculpata Orman Anna a invocat, că sentința Judecătorei Ceadâr-Lunga din 27 mai 2014 este ilegală. Circumstanțele reținute ca fiind constatate de prima instanță, nu corespund realității. Procesul-verbal al ședinței consiliului CAP „Baurci-Agro” din 23 ianuarie 2013, prezentat de apelantă la Curtea de Apel Comrat, nu era autentificat cu ștampila întreprinderii, și nu putea constitui temei pentru intentarea cauzei penale. Apelanta a mai declarat, că nu a fost împuternicită de nimeni cu dreptul de a depune la Curtea de Apel Comrat cerere introductivă, privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința CAP „Baurci-Agro”, și că această întrebare nu s-a discutat la ședința consiliului. Procesul-verbal al adunării consiliului apelanta l-a luat de la secretar. Nu cunoștea că procesul-verbal este falsificat. În legătură cu faptul că proprietatea întreprinderii CAP „Baurci-Agro” se risipea, la rugămintea angajaților întreprinderii, apelanta s-a adresat la Curtea de Apel Comrat cu cerere de intentare a procesului de insolvabilitate. Nu a cunoscut atunci, că nu are dreptul de a se adresa la Curtea de Apel Comrat cu cerere introductivă. Instanța nu a constatat vinovăția apelantei în savârșirea intenționată a infracțiunii, și anume în deținerea și folosirea documentelor oficiale false.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 07 aprilie 2015, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea hotărîrii atacate.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat, că instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a ajuns la concluzia, că Orman Anna a comis anume infracțiunea incriminată.

Instanța de apel a reținut că, examinarea cauzei în instanța de fond s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și respectiv, nu s-au constatat încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate în cauză.

Instanța de apel a constatat, că la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a făcut concluzia, că fapta penală reținută în culpa inculpatei Orman Anna, a avut loc și a fost săvârșită de către inculpată.

La momentul judecării cauzei și pronunțării sentinței instanța de fond corect a calificat această faptă ca fiind o infracțiune prevăzută la art.361 alin.(l) Cod penal, conform indiciilor calificativi – *„deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi”*.

Astfel, instanța de apel a considerat, că instanța de fond a stabilit corect vinovăția inculpatei Orman Anna, care a fost dovedită prin verificarea probelor administrate de organul de urmărire penală, cercetate în ședința de judecată în fond și verificate în instanța de apel, cum ar fi: declarațiile necontestate ale inculpatei Orman Anna și ale martorilor Cernioglo Dmitrii, Cernioglo Ilia, Danadji Gheorghii, Bratan Elena, Buzadji Iordan, Col Maria, Terzi Axentii; denunțul președintelui CAP „Baurci – Agro”, Terzi Axentii, din 14 februarie 2013; încheierea Curții de Apel Comrat din 07 februarie 2013; procesul-verbal falsificat al ședinței Consiliului CAP „Baurci-Agro” nr.1 din 23 ianuarie 2013; cererea de chemare în judecată semnată de inculpata Orman Anna din numele CAP „Baurci-Agro” cu data de 29 ianuarie 2013; depusă la Curtea de Apel Comrat la data de 04 februarie 2013; extrasul din Registrul de Stat a persoanei juridice nr. 187 din 07 februarie 2013; procesul-verbal autentic al ședinței consiliului CAP „Baurci-Agro” nr.1 din 23 ianuarie 2013; procesul-verbal al ședinței consiliului CAP „Baurci-Agro” din 07 februarie 2013; procesul-verbal de ridicare din 03 martie 2013; procesul-verbal de ridicare din 20 martie 2013; raport de expertiză tehnico-criminalistică din 04 aprilie 2013; raportul de expertiză tehnică a documentelor nr.3745 din 28 iunie 2013; raportul de expertiză nr.103 din 07 august 2013.

Astfel, ca urmare a analizei probelor menționate mai sus, instanța de apel a conchis că, cumulul acestora dovedește cert temeinicia învinuirii aduse inculpatei Orman Anna în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a mai constatat că, instanța de fond corect a stabilit starea de fapt și de drept și concluziile instanței de fond sunt legale și fondate, fiind argumentată respingerea tuturor motivelor din apel, ca nefondate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpată, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art.427 alin. (1) pct. 8), 11) Cod de procedură

penală, a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitată de comiterea infracțiunii incriminate din motiv că în acțiunile ei lipsesc elementele infracțiunii.

În argumentarea recursului, inculpata a invocat că:

- instanțele de judecată au încălcat prevederile art. 7 CEDO, fiind condamnată pentru acțiuni care nu constituie infracțiuni;

- este încălcat art. 60 Cod penal, care prevede prescripția tragerii la răspundere penală, instanța de apel urma să înceteze procesul penal din motivul expirării termenului de prescripție de 2 ani;

- învinuirea nu este clară, reieșind din faptul că, nu-i clar ce drept a căpătat ea folosind procesul-verbal nr.1 din 23.01.2015, la fel, învinuirea i-a fost înaintată pe 02.08.2012, însă, nici în învinuire, nici în sentința Judecătorei Ceadâr-Lunga din 27 mai 2014, nu este indicat corect timpul săvârșirii infracțiunii incriminate, iar CEDO în cauza Silvestrov vs. Federația Rusă din 25.09.08 a constatat că înștiințarea despre învinuire e obligatorie și aceasta trebuie să fie detaliată;

- nu s-a dovedit vinovăția ei, precum că, ea cunoștea că documentul respectiv este fals;

- solicită să fie achitată, pe motiv că lipsesc elementele constitutive a infracțiunii în temeiul art. 427 alin. 1 pct. 8), deoarece documentele pe care le deținea nu erau oficiale;

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată, că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța îl admite, casează hotărârile judecătorești și dispune încetarea procesului penal, deoarece a intervenit o cauză de liberare de răspundere penală.

În același sens, art. 332 alin. (1) și art.427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală stipulează că, și la etapa recursului ordinar, procesul penal urmează a fi încetat, dacă persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului, ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.

Potrivit prevederilor art.60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Colegiul penal lărgit conchide, că instanța de apel a stabilit corect toate circumstanțele de fapt, vinovăția și calificarea infracțiunii, care sunt însușite și de

instanța de recurs, însă nu a luat în considerație toate aspectele de drept, s-a omis faptul că a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală a inculpatei la momentul examinării cauzei în instanța de apel și s-a dispus greșit menținerea sentinței Judecătorei Ceadâr-Lunga din 27 mai 2014, prin care Orman Anna a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare de 1 an, iar conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

La caz se reține că, recurentul invocă, *„încălcare art. 60 Cod penal, care prevede prescripția tragerii la răspundere penală iar instanța de apel urma să înceteze procesul penal din motivul expirării termenului de prescripție de 2 ani”*, astfel, Colegiul penal atestă temeinicia acestui motiv invocat de recurent, deoarece, sancțiunea maximă prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, este pedeapsa cu închisoarea de pînă la 2 ani, ceea ce clasifică această infracțiune în categoria infracțiunilor ușoare, conform art. 16 alin. (2) Cod penal, iar art. 60 alin. (1), lit. a) Cod penal, prevede că persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare. Din materialele cauzei rezultă, că fapta a fost săvârșită în perioada 24 ianuarie 2013-04 februarie 2013, iar instanța de apel și-a pronunțat decizia sa pe 07 aprilie 2015 (f.d. 29, vol. II), depășind astfel termenul legal de prescripție de tragere la răspundere penală de 2 ani. Din aceste considerente, Colegiul penal lărgit, conchide că, circumstanțele speței cad sub incidența art. 332 alin. (1) Cod de procedură și procesul penal urmează să fie încetat de către instanța de recurs prin pronunțarea unei decizi motivată de încetare a procesului penal în privința inculpatei Orman Anna, iar motivul invocat de recurent este unul întemeiat și constituie temei de casare a deciziei instanței de apel.

Cu referire la motivul invocat de recurent, precum că *„instanțele de judecată au încălcat prevederile art. 7 CEDO, fiind condamnată pentru acțiuni care nu constituie infracțiuni”*, Colegiul penal lărgit constată, că este unul declarativ și neîntemeiat, deoarece atât instanța de fond, cât și instanța de apel corect au stabilit circumstanțele în care a fost săvârșită infracțiunea de care este învinuită inculpata și au calificat corect acțiunile acesteia în baza art. 361 alin. (1), adică, *„deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi.”* În acest sens, Colegiul penal lărgit reține, că ambele instanțe corect și-au întemeiat soluția pe cumulul de probe administrat la cauza penală, analizat prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, prin care s-a dovedit vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1), și anume: declarațiile necontestate ale inculpatei Orman Anna (f.d.243, vol. I) și ale martorilor Cernioglo Dmitrii (f.d. 196, vol. I), Cernioglo Ilia (f.d. 197, vol. I), Danadji Gheorghii (f.d. 198, vol. I), Bratan Elena (f.d. 49, 224, vol. I), Bozadji Jordan (f.d. 48,

225, vol. I), Col Maria (f.d. 46, 226, vol. I), Terzi Axentii (f.d. 242, vol. I), denunțul președintelui CAP „Baurci – Agro”, Terzi Axentii, din 14 februarie 2013, prin care a sesizat organul de urmărire penală despre falsificarea procesului verbal al ședinței consiliului CAP „Baurci-Agro” (f.d.6-7, vol. I), încheierea Curții de Apel Comrat din 07 februarie 2013, prin care s-a dispus restituirea cererii de intentare a procedurii de insolvabilitate a CAP „Baurci-Agro”(f.d.9-10, vol. I), procesul-verbal falsificat al ședinței Consiliului CAP „Baurci-Agro” nr.1 din 23 ianuarie 2013 (f.d.11-13, 32-34, vol. I), cererea intentare a procedurii de insolvabilitate semnată de inculpata Orman Anna din numele CAP „Baurci-Agro” cu data de 29 ianuarie 2013, depusă la Curtea de Apel Comrat la data de 04 februarie 2013(f.d. 14-15, 35 vol. I), extrasul din Registrul de Stat a persoanei juridice nr. 187 din 07 februarie 2013 (f.d.19, vol. I), procesul-verbal autentic al ședinței consiliului CAP „Baurci-Agro” nr.1 din 23 ianuarie 2013, prin care s-a hotărât de a depune cererea de intentare a procedurii de insolvabilitate a întreprinderii, însă nu s-a decis nimic cu referire la reprezentarea sau semnarea cererii de către inculpata Orman Anna (f.d. 22-24, 52-54, vol. I) procesul-verbal al ședinței consiliului CAP „Baurci-Agro” din 07 februarie 2013 (f.d. 29, vol. I), procesul-verbal de ridicare din 03 martie 2013 (f.d. 30-31, vol. I), procesul-verbal de ridicare din 20 martie 2013 (f.d.50-51, vol. I), raport de expertiză tehnico-criminalistică din 04 aprilie 2013 (f.d. 58-65, vol. I), raportul de expertiză tehnică a documentelor nr.3745 din 28 iunie 2013 (f.d. 99-102, vol. I), raportul de expertiză nr.103 din 07 august 2013 (f.d. 139-146).

În același sens, Colegiul penal lărgit, în privința motivului invocat de recurentă, că, *„învinuirea nu este clară, reieșind din faptul că, nu-i clar ce drept a căpătat ea folosind procesul-verbal nr.1 din 23.01.2015, la fel, învinuirea i-a fost înaintată pe 02.08.2012, însă, nici în învinuire, nici în sentința Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 27 mai 2014, nu este indicat corect timpul săvârșirii infracțiunii incriminate, iar CEDO în cauza Silvestrov vs. Federația Rusă din 25.09.08 a constatat că înștiințarea despre învinuire e obligatorie, iar aceasta trebuie să fie detaliată”*, constată, că este unul declarativ și neîntemeiat, deoarece instanța de apel s-a pronunțat corect asupra acestor motive, iar prin procesul verbal nr. 1 din 23.01.2013, inculpata Orman Anna nefiind împuternicită printr-un act autentic, a obținut dreptul de a intenta procedura de insolvabilitate prin depunerea cererii de intentare a procedurii de insolvabilitate la Curtea de Apel Comrat, recurenta ulterior singură a indicat în cererea de recurs (f.d. 65, vol. II), că prin folosirea procesului verbal nr. 1 din 23.01.2015, a urmărit să obțină dreptul de ai fi satisfăcute pretențiile sale patrimoniale față de CAP „Baurci-Agro” în cadrul procesului de insolvabilitate.

În același context, Colegiul penal lărgit mai menționează, că învinuirea i-a fost înaintată inculpatei la 02 august 2013, din textul ordonanței de punere sub învinuire (f.d. 134, vol.I), rezultă că aceasta a fost întocmită cu erori materiale neînsemnate, este greșit indicat anul 2012, corect fiind 2013, iar ulterior este înscris că această

ordonanță a fost adusă la cunoștință inculpatei pe 08 august 2013, pentru care fapt inculpata a semnat. Totodată, la materialele cauzei (f.d.135), este anexată recipisa semnată de inculpată, prin care aceasta a fost informată despre obligativitatea prezentării la procuratură pe 02.08.2013, însă inculpata s-a eschivat de la prezentare la procuratură, motiv din care a fost dispusă aducerea silită a acesteia (f.d. 136) pentru 03.08.2013. Pe 08.08.2013 i-a fost adusă la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire, explicate drepturile și obligațiunile învinuitului (f.d. 137-138, vol. I), în aceeași zi, ea fiind interogată asupra învinuirii înaintate.

În privința motivelor invocate de recurentă, că *„nu s-a dovedit vinovăția ei, precum că, ea cunoștea că documentul respectiv este fals și solicită să fie achitată, pe motiv că lipsesc elementele constitutive a infracțiunii în temeiul art. 427 alin. 1 pct. 8) Cod de procedură penală, deoarece documentele pe care le deținea nu erau oficiale”*, Colegiul penal lărgit constată, că sunt declarative, deoarece recurenta nu indică care probe confirmă aceste circumstanțe, iar în urma cercetării materialelor cauzei penale, rezultă că sunt anexate probe pertinente și concludente, care sunt deja enumerate în pct. 6 a prezentei deciziei, analizate și apreciate de instanțele de judecată, conform art. 101 Cod de procedură penală, care confirmă vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, fiind corect stabilite toate elementele constitutive a acestei infracțiuni.

În același context, Colegiul lărgit mai menționează, că sub noțiunea de document oficial, cad nu doar documentele eliberate de autoritățile publice dar și documentele private întocmite de persoanele juridice care sunt prezentate autorităților publice și sunt primite oficial de persoana juridică de drept public, după care se află la dispoziția acestei autorități în legătură cu soluționarea problemei, reprezentând obiectul de referință al documentelor primite. Astfel, în această ordine de idei, raportând cele menționate la circumstanțele speței, Colegiul penal lărgit concluzionează, că procesul verbal al ședinței Consiliului CAP „Baurci-Agro” din 23.01.2013, fiind un document eliberat de o persoană juridică de drept privat, s-a convertit în document oficial, din momentul prezentării acestuia împreună cu cererea de intentare a procesului de insolvență la Curtea de Apel Comrat, depusă la 04.02.2013 (f.d. 9-10, 14-15, vol. I), fapt ce denotă că acțiunile inculpatei Orman Anna întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, adică *„deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi”*, acest document formează obiectul material a acestei infracțiuni.

7. În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide, că temeiul invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) nu și-a găsit confirmarea și urmează a fi respins ca vădit neîntemeiat, iar temeiul prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, s-a confirmat în urma judecării recursului, astfel recursul urmează a

fi admis, cu încetarea procesului penal intentat în baza învinuirii pe art. 361 alin. (1) Cod penal, fiindcă a intervenit termenul de prescripție.

8. În conformitate cu prevederile art. 332, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpata Orman Anna, casează sentința Judecătorei Ceadâr-Lunga din 27 mai 2014 și decizia Curții de Apel Cahul din 07 aprilie 2015, în cauza penală privind-o pe **Orman Anna Dmitri**, cu încetarea procesului penal intentat în baza învinuirii pe art. 361 alin. (1) Cod penal, fiindcă a intervenit termenul de prescripție.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 24 decembrie 2015.

Președinte

Ursachi Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda

Moraru Petru